

Kyrkomötet
Motion 2026:x
av Jesper Eneroth (S)

Vigsel och äktenskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. att Svenska kyrkan har en äktenskapssyn och en gemensam ordning för vigsel, enligt vilken kyrkan viger par av samma och olika kön.
2. att 2009 års beslut inte längre kan åberopas som stöd för uppfattningen att Svenska kyrkan har två eller flera äktenskapssyner eller olika ordningar för vigsel.

Motivering

"I det nödvändiga enighet, i det som låter sig diskuteras frihet, i allt kärlek." Så avslutar läronämnden sitt yttrande 2009:12y Vigsel och äktenskap. Och nu är tiden inne för oss att på nytt i detta nödvändiga finna enighet.

Det har gått 17 år sedan Svenska kyrkan med stor majoritet biföll kyrkostyrelsens skrivelse 2009:6 Vigsel och äktenskap. Genom beslutet antog kyrkomötet en ordning för äktenskapet oavsett kön på de personer som vill ingå äktenskap. Beslutet 2009 var viktigt och nödvändigt. Samtidigt är beslutet taget i en tid där Svenska kyrkan hade press att få fram ett beslut och få majoriteten i kyrkomötet med sig. Detta gjorde att 2009 års beslut och skrivelse innehåller kompromisser i form av formuleringar som "Ingen präst ska vara skyldig att tjänstgöra vid vigsel av par av samma kön." eller "Frågan om hur man ser på vigsel med par av samma kön ska inte heller ha betydelse vid exempelvis prövning av prästkandidat eller anställning av präst, musiker, kyrkvaktmästare eller annan personal i kyrkans tjänst. "

Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:6 Vigsel o äktenskap döljer därmed inte till vilket pris beslutet om samkönade äktenskap gick igenom. Dessa kompromisser har skadat och kommer fortsätta skada både Svenska kyrkan och den enskilda människan om det får fortgå. Därför yrkar denna motion på att kyrkomötet ska uttala att Svenska kyrkan har en äktenskapssyn och en gemensam ordning för vigsel, enligt vilken kyrkan viger par av samma och olika kön. Svenska kyrkan har en könsneutral äktenskapssyn. Genom att ta upp 2009 års skrivelse och beslut i denna motion vill vi att kyrkomötet beslutar att 2009 års beslut inte längre kan åberopas som stöd för uppfattningen att Svenska kyrkan har två eller flera äktenskapssyner eller olika ordningar för vigsel. Kyrkostyrelsen såg det vid beslutet 2009, som "inte lämpligt" att införa en direkt bestämmelse eller regel i kyrkoordningen om att en präst inte ska behöva tjänstgöra vid ett visst slags kyrklig handling.

Detta kan vi nu hålla med om med samma argumentation att det nu inte behövs

någon särskild skrivelse om att en präst inte ska kunna säga nej till samkönade par och hänvisa till 2009 års beslut eller att det ryms i Svenska kyrkans äktenskapssyn.

2022 kom en ljusglimt med biskopsmötet eniga yttrande ”Allas vår gemensamma målbild i fråga om vigsel är att alla präster med glädje och av fri vilja viger par av olika kön liksom par av samma kön.” Det tilläggs också att denna målbild ska vara vägledande i arbetet med antagning av prästkandidater.

I ett PM bilagd ärkebiskopens rapport till kyrkostyrelsens sammanträde i juni 2026 skriver kyrkosekreteraren om Svenska kyrkans äktenskapssyn och vigselordning. Där framhålls att beslutet 2009 rörde en ny vigselordning och att det till denna ordning hör att kyrkan viger par av samma och olika kön. Sedan kyrkohandboken 2018 togs i bruk finns inte någon annan ordning. Det är därför inte möjligt att tala om flera parallella vigselordningar eller om att Svenska kyrkan skulle ha flera äktenskapssyner.

Frågan om prästers möjlighet att avstå från att förrätta vigsel diskuterades också i samband med beslutet 2009. Enligt 4 kap. 3 § äktenskapsbalken är en präst eller annan behörig vigselförrättare i ett trossamfund inte skyldig att förrätta vigsel. Denna möjlighet fanns dock redan före 2009 och ska inte förstås som en särskild väjningsrätt i fråga om vigsel av par av samma kön. Läronämnden har i Ln 2017:4y tydligt understrukt att ordet ”väjningsrätt” inte bör användas i detta sammanhang.

Läronämnden har också, med hänvisning till Ln 1997:3y, uttalat att det inte står den enskilde ämbetsbäraren fritt att själv välja konsekvenserna av sin uppfattning för utövandet av ett uppdrag i kyrkan. Kyrkans gemensamma ordning är överordnad ämbetsbäraren. Samma princip underströks av biskopsmötet i april 2026, då samtliga biskopar i Svenska kyrkan framhöll att det till kyrkans ordning hör att viga par av samma och olika kön, och att kyrkans gemensamma ordning är överordnad ämbetsbäraren. Mot denna bakgrund är det angeläget att kyrkomötet tydligt uttalar vad som gäller. Svenska kyrkan har en gemensam äktenskapssyn och en gemensam vigselordning. Det finns utrymme för olika personliga uppfattningar, men den som vigs till tjänst eller anställs i Svenska kyrkan behöver kunna verka inom kyrkans gemensamma ordning. Svenska kyrkan ska inte längre behöver leva med otydlighet i denna fråga. Kyrkan har en gemensam ordning för äktenskap och vigsel, och den ordningen omfattar par av samma och olika kön.

Kungälv den 28 juli 2026

Jesper Eneroth (S)